

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. sz. alatti ház emeletében.

Kiadó hivatal:

Középuta, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Kolozsvár, aug. 13. 1867.

Közelebből a pesti lapok igen sokat foglalkoztak azon kérdéssel: kivel szövetségre lép Magyarország, s előttünk feltűnt az, hogy éppen a baloldali férfiak, a kik a legutóbbi alkotmány-reformok előtt a magyar szabadság asylumát Francia- és Olaszországban vélték feltalálhatni, most óvakodnak a Franciaországgal szövetség ellen, a legszélsebb bal pedig kaczerkodik az orosz-szal, dacára annak, hogy kettős birodalmunk minden részeiben fogdossák össze az orosz emissariusokat, s kaczerkodik a szomszéd nemzetiségekkel szövetséggel, melyek pedig másoknak suserainitása alatt állván, ma még biztos szövetség tényezői éppen nem lehetnének, még azon esetben sem, ha valamely régi dicsőség emlékei által felgerjedett rokonszenv alapján a magyar királyi korona suserainitása alá visszavágyakoznának.

Ama keleti nemzetiségek álmainak meg lehetősévé válnak szolgálhatnak közöttünk lakó töredékeik panszláv utopiái, s azon orosz rokonszenvek, melyeket legközelebbi napokban a moszkvai ünnepélyeknél tartott toasztjaikban s tisztelgő szónoklataikban anynyiszor kifejeztek.

Alig nyolczszázézer horvát van királyi koronánk alatt, s ennek rajongói is Aesop békájánál inkább felpuffaszkodnak, semmi sem tetszvének nekik, a mi Magyarországtól jön, még a nekik engedett üres lap sem, Quid sit futurum, ha ezen ellenséges szellem „crearit liberos?” ha mi megharczolnánk az ingadozó ottoman birodalommal, melynek ura védszárnay alá vette 1849-ben menekültjeinket, s felszabadítanók azon apró népességeket, melyeknek töredékei is visszautasítják hegemoniánkat?

Már pedig hogy szomszéd népekkel szövetsézhessünk, előbb föl kellene szabadítani őket, hogy szövetségésre képesekké váljunk. Ez pedig ma még éppen nem mis-siánk.

Ha egykor, mint Európa előőrseinek, összeittközésünk meg lesz az orosz-szal, ha sikerülni fog szövetséges sergeinknek sikerrel benyomulni az orosz birodalomba s Lengyelországot, s később a finneket, tatárokat s cserkeszeket felszabadítani s Oroszország hatalmát csak az oroszokra szorítani vissza, akkor egy ily nagy és kétes vállalat lehető sikere után fog érdekünkben állani a keleti népek függetlensége s velünk való szövetségre; de a míg ők a hatalmas Oroszország inspiratioja alatt állanak, míg képzelt függetlenségi törekvésük nem egyéb, mint eszköz az orosz kezében, hogy ezáltal leigázza őket s erősebb álláspontot vegyen határaikon Európa ellen s ellenük, addig ezen nemzetiségek szövetségével nem boldogulhatunk.

Talán Poroszországgal kellene szövetségünk, mely Ausztriát, törvényes szövetséges társunkat, királyunk közvetlen birtokát, még továbbra is feldarabolni s beolvasztani akarja, Poroszországgal, mely magának látja már is Magyarország tisztántul részét, az inneni részt szövetséges társának az orosz-nak engedvén át? Láttuk Poroszország szövetségesének eredményét a schleswig-holsteini hádjáratban, nem volt az egyéb, mint kém-szemle azon szövetséges társa ellen, melynek már akkor titkos ellensége volt.

Nem kecséget minket több szerencsével egy francia szövetség sem, ha Napoleon kezesül adhatná a végzetet, hogy még vagy tíz évig élni fog s hatalmát megtartja, biztosabb szövetségünk nem lehetne, mint vele európai érdekeink találkozásánál fogva, de ő sokkal inkább elmondhatja, mint Metternich egykoron, hogy: „apres moi de deluge”, az ő esetleges halálát aligha nem követi Franciaország belső forradalma, s ezen nagy csataszrof alatt a vele történt szövetség által provocált bosszu villámja igen könnyen reánk sújtának.

Ausztria s Magyarország feladata önmagát és egymást kölcsönösen megerősíteni, ha pénzügyeinket rendbe hozhatjuk, ha a honvédelmszer gyors behozatala s jó hadi eszközök s szerkesztés, ügyes fegyvergyakorlatok által honvédelmi erőnket kifejti, védállásba tehetjük magunkat a világ azon részei felől jövő ellenségek ellen, mely

irányban koronázott királyunk Szent István kardjával szerte vágott, igérvén védeni hazánk területét s szabadságát.

Egy önmagában megerősödött birodalomnak, a politikai követelések szerint azonnal elé állanak szövetségesei, s Ausztria s Magyarország együtt több mint 30 millió népességet foglalván magában, elég erős lesz birkozni akár az orosz-szal is, mely ellen a kis cserkesz nép harmincz esztendeig tudta fentartani magát.

Jöhet pillanat, hogy üze leszünk szövetség megkötésére. Azon perczen, midőn Poroszország Oroszországgal véd- és dac-szövetséget köt, tudhatjuk, hogy mi s a francziák s angolok vagyunk fenyegetve. Akkor kérdésen kívül utalva leszünk a francziák szövetséget kockáztatni. Ezen momentum még nem jött el, s épp oly korai egy francia szövetség mellett mint ellene nyilatkozni. Minden szövetség jó, melyet viszonyos érdekek kötnék, s a fenyegető veszély követelése sürgetnek, a míg nincs veszély, minden szövetség fölösleges egy önmagában fennállható s védkepes államra nézve, s az elhamarkodott szövetség csak provocatioul szolgál oly csataszrofak előidézésére, melyek csak a kétes jövődö kódében lappangottak s erőfejtésünk imponálása által végképp elmaradhatnak.

A mi feladatunk Ausztriával pragmatikus szövetségünknek működő életet adni, ők és magunkat a kölcsönös védelem képességére megerősíteni, hogy végre is az erő ér-zetével mondhasuk el a nagy költő szavát: „Si fractus illabatur orbis, in pavidum ferient ruinae.”

Dózsá D

Egy pár szó a maga idejében.

Minden józan gondolkodásu embernek feladata és polgári kötelessége, ha a közjólét, a vélemények és eszmék tisztázására vagy útraigazítására valami jót és hasznost akár szóval, akár tettel felhozni tud; azt a helyett, hogy a gondolatok mély tengerében elenyészni engedje, a nyilvánosság napfényére hozni törekszik.

Távol legyem tőlem, mintha magamnak valami tudós, vagy újító szerepet — a mik közül egyik sem vagyok — akarnék affectálni; de azt mégis legyen szabad megvallanom, mikint némelykor egy-ről-másról én is szoktam gondolkozni.

A mióta emlékszem a hírlapirodalmat és az azokban megpendített reform-eszméket, a mennyiben tehettem, figyelemmel kísértem és kísérem jelenleg is; mégis úgy tetszik nekem, mikint némely eszmék, melyek — hogy úgy fejezzem ki magam — nekem fixa ideáim; de gondolatom szerint korszerűek is, nem láttam, hogy valaha és valahol elékerültek volna.

Jelen soroknak e szerint sem több, sem kevesebb a céljuk, mint azon eszmék egyikét az olvasó és gondolkodó közönség elejébe terjeszteni.

Térjünk tehát a tárgyra.

Az élet és gyakorlat által eléggé bebizonyított tény és igazság, mikint csak azon háztáj és család érheti el valósággal a jólét és boldogság tetőpontját, melyben a teendők és dolgok menete a család minden tagjaira egyformán és helyesen fél vannak osztva, azaz: ha mindenkinek megvan a maga szerepe és egy a közös cél, a ház és család jóléte előmozdítására nézve egy bizonyos harmonia uralkodik.

A mi kicsiben áll, áll az nagyban is és így bátran reá lehet mondani, hogy csak azon ország és állam polgárai boldogok és érhetik el az általános jólétet, a kik minden a magok és az állam előhaladására célzó munkát és teendőket helyesen osztottak fel, minden tért és állomást elfoglaltak, minden hasznos tényezőket készséggel megragadtak, egyáltalában a haladásra kíváncsi minden szerepet kellőleg betöltöttek.

De hogy nálunk sok helyt és sok tekintetben a dolgok nem úgy mennek és nem úgy vannak felosztva, azt minden helyesen gondolkodó, ha kevéssé is széttekint, tisztán láthatja.

Vagy tán nem igaz-e, mikint nálunk az a szokás, hogy egy bizonyos szakma, egy bizonyos tudományt meglesznek, előzölnek, arra csödülnék, mindenki csak azt igyekszik magáévá tenni; mindeki csak abban lát üdvöt és jövőt, meg nem gondolva, hogy azon tér nem képes már többet befogadni, meg nem gondolva, hogy midőn csupán csak azon egy cél felé törnek; még sok, szép, hasznos

és nevezetes czélok és pályák is léteznek; de a melyek az általános figyelemtelenség, hibás köznyűsség és káros előítélet nyomása alatt, úgy, a hogy azokat az isten teremtette, csak azért, mert nem volt ápoló kéz, paragon maradtak.

Minden tudomány és minden becsületes hasznos hajtó képesség és tudás szép és szükséges, egyesek, valamint az állam jóléte előmozdítására egyformán üdvös. Miért nem tanulnak tehát némelyek geometriát, mechanikát, chemiát s több efféle tudományokat is? miért nem az okszerű mezey gazdaságot, kereskedést és ipart? vagy a kinek kedve és hivatása van hozzá — a művészetet?

Vagy tán azt hiszik, hogy az elősorolt és még elé nem sorolt szaktudományok nem szép, nem illő foglalkozások? vagy pedig, hogy nem azon tényezők, melyek egyeseknek és az egésznek jólétét biztosítanak?

A kik azt hiszik nagyon csalódnak és csalódásaik egyszerű bizonyítványa, a külföldi mivel népek annyi fokozattal rajtuk felül álló jóléte és gazdagsága, és bizonyítvány a világ minden részéből jelenleg összegyűjtött gyakorlati tudományok gyümölcseinek roppant tárháza a párisi iparműkiállítás.

Isten meentsen, hogy a nagy horderejű tudomány becséből csak egy morzsát is letörni akarnék. Hanem azt még sem látom át, hogy napjainkban miért hogy boldog, boldogtalan, hivatott, nem hivatott csak törvénytudós akar lenni?

En azt hiszem, mindenki azért tanul valamit, hogy abból az életben bizonyos hasznót huzzon, és így a jogász is azért tanul jogot, hogy annak minél előbb gyakorlati hasznát vegye, azaz: hogy vagy ügyvéd, vagy hivatalnok legyen.

Már most, hogy lehet azt képzelni, hogy azon temérdek jogtudóst, kik évenként az akademiákból kikerülnek és így szinte egyharmada a mivel osztálynak csak ügyvédi és hivatalnoki pályára készül, képes legyen az állam hivatalokkal, a nép ügyvédi teendőivel ellátni?

Azt mondják: „az idő pénz”, ha ez igaz, akkor kétszeres vesztesége és kára van annak, a ki idejét is, pénzét is elvesztegette, és mikor mindez megtörtént, azt veszi észre, hogy azon pálya az előtte állók által egészen el van foglalva, hogy számára már egy talpalatnyi tér sem maradt többé.

Ekkor azután már egyébhez kell fogni, de hogyan? a midőn már az idő is, a pénz is elfogyott.

En azt hiszem, hogy a természetből minden józan észszel és ép elmével felruházott ember, az élet ezerféle becsületes foglalkozásai között egy bizonyos szakmára alkalmas és hivatott; és e szerint azon polgár a maga és az állam jólétét előmozdítja; de a mihez valakinek sem kedve, sem esze, sem hivatása nincs — ahoz ne fogjon, mert hasznosabb polgár azon ember mind maga, mind az állam részére, ki, mint földmívelő vagy iparos betölti helyét, mint azon hivatalnok, a ki sem nem tud, sem nem képes kötelességének megfelelni.

Csak azon népeknek és nemzeteknek, kik megértik a haladó kor intő szavát, minden hasznos hajtó tért és állást elfoglalnak, minden szükséges lépéseket megragadnak, a mivel nyilvánlástól semmi tekintetben el nem maradnak, hanem lépésről lépésre, nyomról nyomra követik, van jövőjük és fennmaradásuk a mivel népek és országok családjában; mindazok pedig, a kik akármi oknál fogva elmaradnak, vagy másképpen cselekednek, a folytonosan haladók által a morális halál és felejtékénység sötét örvényébe fognak sodortatni.

Szenkovich Márton.

A berlini egyetemről.

Valóban merészségnek tetszik magamnak is, most kérni egy néhány sort ily általános, vagy jobban mondva nem specialis és legalább is nem napi-rendben levő tárgy érdekében egy politikai lapban, mely alig győzi a száz meg száz megyétől, város-tól, községtől, egyháztól és egyesektől tiszteletből felküldött hódolati- és hála-feliratot, alázatos előterjesztvényt, szervezési javaslatot s több hasonló productumát az átmeneti korszaknak regisztrálni és a világba bocsátani. De hátha mégis lesz valaki, ki például így okoskodik: miért olvassam én el Z.-megye feliratát, hiszen már elolvastam régen az A.-megyéjét s A.-Z.-ig; ha különböző szavakban is, de ugyanaz az alap, cél, eszme, csak az irány más. Elolvasom inkább mit csinál az a régi jó berlini alma mater, melynek emlőin hajdan én is szivtam a tudományok tejét, kik élnek még a hajdanak közül, s kik jöttek az elhullottak helyébe? Vagy pedig azt mondja: nem soká magam is kieszerezném menni egy kicsit műkedvelő deáknak

Nagy-Németországba, csak tudnám, hogy kik kapják ott az Urnak szőlőjét; éle még ez s ez a nevezetes tanár és hol? tanít-e és hogy? stb. E kérdésekre szándékom bár a hely szűk voltához képest csak röviden megfelelni, s ha más egyetemen levő hazánkiai is hasonlólag cselekednének, nem lenne kénytelen a hazuról jövő, tanulni akaró ifju egy félvet, megismerkedik, tapogatózás- és bizonytalanságban tölteni, hanem tudná, hogy kiért jött? kit kell, hogy hallgasson? s kitől tanulhat haszonnal?

Nem lenne talán érdek és haszon nélkül bár röviden megemlékezni általában a német egyetemek szerkezetéről, tanmódjáról, tanárainak és tanulóinak egymáshoz viszonyáról stb. összehasonlítva a mie-nikkel s párhuzamot vonva közöttük; de ez már több helyet és a tárgyhoz különös érdekltséget igényelvén az olvasó közönség részéről, inkább szaklapban találna méltó helyet.

En, mint e cikk felirata is mutatja, csupán a berlini egyetemről és ennek is kivált jelen állapótaról akarok rövid vázlatot adni, s ha valaki soraimból okulhat és nem bántja meg az olvasásokra fordított időt, nem leend czéлом elvéte.

A berlini egyetem szó nélkül legelső Német-hon hasonló tanintézetei közt. Alapítója a nemzeti-séget, nemzeti tudományt és művelődést, honfírtet akarták általa föléleszteni és ápolni. E tisztán nemzeti jellemű nagy intézet idővel világhírűvé és érdekítvé nőtte ki magát, s most az Océánon tül-ről s a mivel világ minden tájáról jönnek hallgatói.

Az egyetem felségese alapítója III. Frigyes Vilmos, valamint miniszterei: Humboldt, Hardenberg, első tanárai, mint Fichte, Joh. Müller, Hufeland, Gräfe s Büchh, ki a napokban végzé be 82 esztendőre terjedt, a görög régiségek és történetek buvárlatában korszakot alkotott életét — alig gyaníthaták, hogy a fiatal növény — mely kivált a szabadság háboruk zivatara alatt már már kipusztulandó volt, ily óriási fává fejlődjék. Hallgatóinak száma a múlt nyári félévben volt immatriculált 1957, nem-immatri-culált 758. Nagy szám, ha meggondoljuk, hogy Né-metországban hány és minő egyetemnek vannak még a berlini kivül. A fennebbi 1597 tanuló közt 309 külföldi van (Magyarországból 6), s ha kérjük: hon-nan e feltűnő arány? Okát csak abban találhatjuk, hogy Berlin jelenleg annyi és oly jeles tanárt mut-tat fel, hogy más egyetem nem versenyezhetik vele; mert a berlini egyetem, ugyszólva, centralisálja a német tudományt s távol háttérbe szorítja idős testvéreit. Nem mondom én, hogy Jénának, Hallé-nak theologiai, Göttingának, Heildesbergnek, Lipésé-nek jogi és államtudományi; Greifswaldnak orvosi facultása sok nagy nevet és tudományt nem nevez-het magának; de e mindig csak egy szak, vagy egy név, annyi együtt és egyszerre, mint Berlin-ben, sehol sincs. De vegyük rendre a tanszakokat:

1. A theologiai facultásban nevezeteseb taná-rok: Nitzsch (dogma történelme, homiletica és cathe-ketica). Twisten (theol. encyclopaedia és mythologia, symbolica theologia). Hengstenberg (canon, szoltá-rok). Dörner (leendő decan, special dogmatic). Se-misch (egyháztörténet, bevezetés az újtestamentom-ba). Piper (monument. theolog., archeologiai és patristica gyakorlatok). Benary (héber vallásu, pró-féták magyarázata). Steumeyer, Fromman (homile-tica) stb. A mi általán e facultás jellemzését illeti, Nitzsch és Dörner kivül tanárai nem igen állnak hitvallási, sőt politikai szabadelvűség hírében, s van közöttük olyan is, ki a Gottes Gnadenhumot a bib-liából támogatja.

2. A jogi facultásban a múlt idők tudós ta-náraihoz, a híres romanistákhoz képest inkább ha-nyatlás jelei észlelhetők; de annyi érdemük van a jelenleg működőknek, hogy jól interpretálják nagy elődeik: Savigny, Puchta, Richter stb. tudományát. A római jog tanárai közt első helyen áll Rudorff és Geunst (jövendőben decan) amaz Puchta commenta-tora, ez az angol alkotmány ismertetője, ország-gyűlési és parlamenti tag, eddig roppant szabad-elvű, most simulékonyabb u. n. national liberal, mindenesetre világos fő és jeles tehetség. Előadása érdekes, lektéri a figyelmet, tárgyat könnyen érthe-tővé, mondhatnám: érdekelhetővé teszi, s sok pél-dával s összehasonlítással illusztrálja ez utóbbit különösen a romai jogtörténelem előadásánál, mely a pandectákkal és büntetésjoggal — leglátogatot-tabb és érdekes leczkijét képezi. Tanítványai sze-retik s ezek számára hétfőn esténként tartatni szo-kott estélyeire a bejuthatás nagy megtiszteltetés. Be-széde, kivált leczkín, kissé vonatott, ismétlések-ke és humoros megjegyzésekkel terhelt, de éppen ezért pompásan lehet utána írni, mi pedig a német diáknál fődolog. Figyelmeztetem olvasóimat, kiket érdekel, legújabbán megjelent brochurejére: Die

freie Advocatur (ára 15 ez. garas), mely a mi viszonyainkra is vonatkozik s igen érdekes és tanulságos mű. Megemlíthető még Bruns — a docensek közül Eck, Krüger, Baron. Általános és előkészítő jogi ismeretekre tanár: Heydemann, német magánjogra Bescher, Homeyer és v. Daniels; állam és népjogra Heffter s különösen Holtzendorff, kivált ez utóbbi, kinek előadása is igen érdekes és tanulságos, míg Heffternél, valamint a híres criminalista Bernerl egy órát kiállni, vagy helyesebben mondva: kiülni, profecto magnum patientiae documentum; canojogra ugyancsak Heffter, de kivált a fiatal s a Pseudo Isidornak és Capitula Angilshannei kitisztázása körül nagy érdemeket szerzett tanár Hinschius tünnek ki. A privátocensek közt is sok jeles erő és tehetség.

3. Az orvosi facultás, jelenleg egyike a legelsőeknek, tán a legtöbb nagy nevet számlálja sorai közt; de saját csekélységünk nem terjeszkedhetvén ki a részletezésre, csupán a nevek elsorolására szorítkozhatik. Nevezetesebb tanárok tehát: a phisilogus Dubois Reymond, a világhírű szemész Dr. Gräfe, híres sebész Dr. Langenbeck; a belgyógyászat körül: a szabadelvű Virchow (decan), Griesinger, Ramberg, Franke, Mitscherlich, Frerichs, Ehrenberg, Schule Schulsenstein, Kranikfeld, Skrzeczka, az anatomus Reichert stb.

4. A bölcsészeti facultás legszámosabb és legkiterjedtebb mindannyi közt, s ezért jobbnak látom egyes szakosztályait specializálni. A tisztán philosophiai tudományokban kitérnek: Trendelenburg, Werder, a republikánus Michelet, Althaus, Gruppe és Manker; a matematikai szakban: Ohm, Fuchs, Förster, Kronecker, Kummer; a természettudományokban: s híres két tudós Dove, híres meteorologus is, és Magnus, az öreg Poggenhoff, Paalzow, Quincke, Hermann, az u. n. atomisch Chemie rendszeres alapítója Hoffmann, Sonnenschein, Mitscherlich — fia a híres M.-nek — Schneider, Rammelsberg, Bayer, a híres mineralogus Rose, geologus Beyrich; botanikusok: Braun és Koch, Karsten; zoologus Peters, Gerstäcker, Schneider etc. Az államtudományokban: Hansen, Helwing s Carey pártolója, mondhatni áttiteltője Dühring.

E szak itt aránylag a leggyengébben van képviselve, a gazdász Thaeer (a híres Th.-nek unokája). A történelemsz. közt kiválnak: Mommsen, a római t. híres írója, Dr. Ranke, Droysen, Dr. Raumer, Lepsius, Kijke; geographusok: Müller, Kiepert, Bastian; műtörténelemben: Ulaagen, Friderich, Hutho. A philologusok közt: Haupt, Mullah, Geppen, Steinthal, Jaffé, Hübnér, Massmann, Sanskrit és keleti nyelvekben: Weber, Juhaentgen, Rüdiger, Dieterici, Petermann, Schott, ki magyar nyelvvel is foglalkozik, s tudósaink közül kivált Hunfalvinak és Braszainak nagy tisztelője s személyes barátja. Ide sorolhatók még a modern nyelvek lectorai is. Mondhatnánk talán valaki, hogy soraimban kevés van több: a tanárok névjegyzékénél. Ez igaz, de e váddal szemben utalok jelen soraim elején kifejezett szándékra és célomra. Elértem-e ezt, nem tudom, igyekeztem volt az egészen rövid és könnyen áttekinthető képét adni; irhatnék én igen sokat az egyes tanárokról, műveikről, elveikről, irányukról; de ez már részlet s nem általános érdekű, vagy legalább is nem tartozik egy politikai lap körébe. Már is hosszúra terjedt levelem azon óhajjal zárom be, vajha a külföldi egyetemeken tanuló hazafiai koronként tudósítanak az otthon maradtakat hasonló cél- és irányból, hogy bár nevét is ismerjék meg azoknak, kik fáradszatos kutatásban, tanulásban, tanításban, s kik ezáltal támaszpontot nemcsak hazájuk, hanem az egész polgárisult világ tudományának és műveltségének.

Takács Lajos.

A dézsi jótékony nőegyletről.

Dezs, aug. 2-kán, 1867.

Azt hiszem, nem fogja rossz neven venni e lapok t. szerkesztője, ha e valóban életrevaló jótékony-egyletről én is megemlékezem.

A nélkülözés, a nyomor nemzetünk egyrészt, a népet a legszomorítóbb lépésre, koldulásra kényszeríté. Házról-házra ment egy-egy kiehézt csoport, egy falatkenyeret esdve a jószívű gazdától. Oh, de hányszor utasítottuk el a szerencsétleneket, hogy jöjjenek holnap, vagy — szombaton?!

Es végre eljött az ök szombatjok is.

Erdély lelkes honleányai — áthatva a könyörtelenség szellemétől — jótékony, szegényeket-segélyző egyleteket alapítottak csaknem minden városban.

Itt mellőzzük keletkezése történetét, részint, mert nem vagyunk megírására bivatva, részint, mert a térhiány nem engedi. De e helyett említést teszünk egy mindnyájunkat érdeklő előrehaladásról, melyet az egylet legközelebből tett.

Ugyanis július 31-kén tartott bizottmányi gyűlésében elhatározta, hogy october 20—27-dik napjain ipar- és terménytárlatot rendezend. Ez annyival is inkább örömdetes jelenség, minthogy Dézsben ez az első tárlat.

Midőn itt alább közöljük a tervezetet, egyzersmind kedves köteletségünknek tartjuk megemlíteni, hogy ez egylet legtöbbet köszönhet alelnökének, Katona Istvánné urasszonynak és fáradszatos titkárnak, Keresztes Nándor urnak.

A dézsi jótékony nőegylet első ipar- és terménytárlatának tervezete.

I. A kiállítás tünnepélyesen megnyitattik folyó 1867. év october 20-kán d. e. 11 órakor és napoként d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva marad october 27-ig, a mikor is d. u. 3 órakor bezáratik.

II. A kiállítás egyfelől alkalmat szolgáltatván az ismeretterjesztésre, másfelől pedig a czélszerű beszerzésekre: — ezekhez képest a kiállítás tárgya minden, mi iparhoz tartozik — névszerint:

1. Mindenféle szövetek, asztalneműek, kendők, szőnyegek, ruhakelmék, sima vászon és zsákok.

2. Czérnák a legfinomabbaktól a jó házczernáig.

3. Kender, len, gyapott és gyapju fonalak.

4. Mindenféle fehérnemű foltozás.

5. Nyers len, kender, gyapju és selyem meg-tisztitva és festve.

6. Művarrások u. m. mindennemű gyöngy, arany, ezüst, selyem és egyéb himzések.

7. Diszfehérnemű varrások, himzések p. o. gallérok stb.

8. Női és férfi fehérnemű varrások, a legfinomabb gyolcstól a legdurvább vászonig, különös tekintettel a jó szabásra, varrára, mosás és simításra.

9. Mindennemű borgolások és kötések gyapból, czérnából és gyapjuból.

10. Mindennemű női disz-, háziöltönyök és ruhák.

A terményezikkekéről.

1. Vetemények és haszonkertészeti szemes és gyökéres termények.

2. Virágok.

3. Aszalványok és szárított gyümölcsök,

4. Befőttek, párolt gyümölcsök és zöltségek.

5. Ecetek.

6. Sütemények, az egyszerű házi barna kenyértől, mindennemű asztali sütemények.

7. Sajt, túró, vaj és méz.

8. Nyers gyümölcsök.

3. Mindenféle iparcikkek a háztartás ágából, u. m. szappan, gyertya, keményítő stb.

A tisztelt kiállítók közül azoknak, kik kedvtelésből vagy saját és házi szükségelre dolgoznak, a tárlat díszének emelésére beküldendő és kiállítandó műveiket a bizottmány örömmel fogadja; de egyzersmind reméli, hogy a kiállítandó tárgyak közül az egylet vagyonának gyarapítására az egyletnek is szíveskednek ajándékozni. Felkéri tehát a bizottmány, hogy műveik beküldésekor méltóztassanak kijelölni, mely műveket kívánják visszaadni, s melyeket becsátják a bizottmány rendelkezése alá.

A rendező bizottmány igéri, hogy az olyan műveket, melyeket az illetők azon czélból állítanak ki, hogy a munkák valamelyik ágában képzettségüket a dolgoztató közönséggel és a választmány-nal megismertessék, ha a nögyelet maga részére netalán meg nem venné, ugy eladni igyekszik.

Továbbá felkéri a bizottmány a tisztelt kiállítókat, hogy műveik beküldésekor jelentsék ki, eladó-e a kiállításra szánt mű? S ha az, mi az ára, s mennyi készlet van efféle?

III. Nagyobb ösztön serkentés, buzdítás és a nemes törekvésnek némi jutalmazása végett minden kiállítandó tárgyra jutalmak tűzettek ki.

Elsőrendű jutalom: 4 db frtos tallér.

Másodrendű jutalom: 2 db frtos tallér.

Harmadrendű jutalom: egy dicsérő oklevél, mi az illető bíráló bizottmány által a legjelesebbeknek ítélendő kiállítási tárgyak szerint a tárlat bezárása napján tünnepélyesen fog kiosztatni, még pedig:

1. Diszfehérneműkért, férfi és női fehérneműkért és foltozásért egy első, két második és négy harmadrendű jutalom.

2. Szövetért, nyers kenderért, len, gyapju, selyemért, czérna és fonalműkért egy első, két második és négy harmadrendű jutalom.

3. Mindennemű — az iparosok által kiállítandó — iparcikkekért egy első, két második és négy harmadrendű jutalom.

4. Fehér és barna kenyérért, süteményekért két második és négy harmadrendű jutalom.

5. Köntös készítésért, kötésért, borgolásért, diszmű szikkeért két második, négy harmadrendű jutalom.

6. Veteményért, haszonkerti gyökéres és szemes terményekért, nyers gyümölcsökért, virágokért két második, négy harmadrendű jutalom.

7. Aszalványokért, szárított gyümölcsökért, befőttekért és párolt gyümölcsökért egy második, három harmadrendű jutalom.

8. Sonka stb. hűsműkért, méz, vaj, sajt, túróneműkért egy második, három harmadrendű jutalom.

9. Szeszek, szörpök, borok és mustárokért egy első, egy második, négy harmadrendű jutalom.

IV. Kértemek a tisztelt kiállítókat, méltóztassanak a kiállítandó tárgyakat bezárólag october 17-ig az illető bizottmányi tagokhoz beküldeni, mert csak így remélhető, hogy a tárlat kellő pontossággal és esinossággal rendeztessék el; mihez képest szívesen veszi a bizottmány, ha a nagyon tisztelt és kegyes kiállítók szeptember közepétől kezdve előlegesen is értesitenék a bizottmányt arról, mely tárgyakat szándékoznak beadni a tárlat számára. A virágok, sütemények, gyümölcsök, melyek az állás alatt minőségükből veszítenek, october 19-kén kezdve a tárlat folyama alatt is szívesen elfogadtatnak.

V. A bejelentésben megnevezendő:

a) A kiállító neve, és honnan fog a kiállítványt küldetni.

b) Hogy eladó-e a kiállítvány; ha az, mi a határozott ára? ha nem, mi történjék azzal a kiállítás után?

VI. Megjegyzendő, hogy az eladott tárgyak vételi ára, miután abból 10% a kiállítás költségei fedezésére levonotott, a kiállító tulajdonosnak adatik át, a megvett tárgyak pedig rögtön kiszolgáltatnak a vevőnek.

VII. A kiállítások elrendezése és különösen a szárnyas állatok napi tartása a rendező bizottmányt illeti.

VIII. A kiállított tárgyak bírálására szakértő bizott lesz kinevezve, és továbbá a kiállítás érdekessége tekintetéből kisorsolás is rendeztetik aként, hogy az egylet részére ajándékozott tárgyak napoként ki fognak sorsoltatni, azonban az ilyen elnyert tárgyak csak a kiállítás bezárása után szolgáltatnak ki, miről a bizottmány az illető bizottsitja.

IX. A kiállítás a közönség számára 10 kr belépti díj mellett nyitva áll, egy sorsjegy ára szintén 10 krajczár.

Midőn ezen tervezetet a tisztelt közönség tudomására juttatni sietünk, őszinte bizalommal kérjük fel-nőtsáinkat, szíveskedjenek jótékony czélunk előmozdítására becses részvételük és közremunkálásuk által nekünk segítségüket nyújtani.

A beküldendő tárgyakra nézve pedig tisztelettel kérjük, alólírt bizottmányi tagokhoz kiknek szakmája szerint címezní.

1. Özvegy Tatrosi Lászlónéhoz. Az első sz. a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

2. Pécsy Ferencnéhez. A második szám a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

3. Wéer Z-igmondnéhoz. A harmadik szám a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

4. Vékonny Ferencnéhez. A negyedik szám a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

5. Keresztes Nándorhoz. Az ötödik szám a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

6. Nalácz Linához. A hatodik szám a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

7. Govrik Péternéhez. A hetedik sz. a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

8. Róth Pálnéhoz. A nyolcadik sz. a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

9. Ifj. Pap Ferencnéhez. A kilencedik sz. a. jutalmakra kitűzött tárgyak.

Keresztes Nándor,

egyleti titkár.

Ime e jelentékeny lépés is tanúsítja, hogy Dézs városa megértette azt, miszerint e szadztól kezdődik a — haladás kora!

Ocsvai Árpád.

Levelezés.

Maros-Vásárhely, aug. 2. — A Petri János urnak s nejeének Golnhofer Józefa urnőnek legfelsőbb helyről legkegyelmesebben engedményezett magánúlvéde a napokban mutatá be, a legilletékesebb bírák, az áldozó szülők előtt, félévi munkálkodása s haladása próbáját.

E próba és vizsga gyönyörű gyümölcsökben igazolá a most említett legkegyelmesebb engedményezésnek méltóan történt alkalmazását, s jól esett látni, hallani a még mindig egykedvűleg — hogy ne mondjam: hanyagul — kezelt növevelésnek ezen szerencsés kivételes esetét.

A tantárgyak közül kiválólag az írásban, nő- és számtanban tett szép haladás vontá magára a hallgató közönség éber figyelmét. Különösen elragadó volt hallani, hogy a gyenge leánykák, számtanban, minő könnyűséggel bántak el, és pedig a felette rövidítő pótló társazási rendszer szerint, az előtte tett feladványokkal.

Jól mondja Marrer: legjobb tanítási rendszer, a jó tanító.

Petri János ur e téren nem egy könnyen fel-található.

A női munkákban, melyek általában mind a derék tanítónő szép ízléséről s alapos tanításáról tevének bizonyosságot, az Antalfi Mari által művészeleg készített férfi ing, s a Keszler Berta által vart diván-párna tüntek fel s érdemelték ki az általános tetszést.

A zongora-tanításra vonatkozólag: Antalfi Berta, a Czerny nehéz Etudes-jei tiszta, szabatos és nagy könnyűséggel való eljátszása, Bodola Katinika az elébe tett hangjegyek pontos olvasása alkalmával szeméből kisugárzó szenvedély és Heinezman Lili 5 hó alatt tett szép haladása által tudatják édes szülőkkel, hogy szeretett tanítónőjüknek, a tanításkor, eszébe se jut a havidij, hanem nemes szellemmel s szenvedéllyel igyekszik kedves növendeikebe ütni.

Egy ily vizsga után azt kell hinnünk, hogy Petri János urnak s nejeének Golnhofer Józefa urnőnek városunkba telepedésük: providenciális esemény.

Füzdői levelek.

Dr. P. D. barátomhoz.

II. Előpataka, július 24. 1867.

Igéretem szerint jelen második levelemben Zaizonról írok.

Folyó hó 18-kán Brassóban, a püspöki visitatio alkalmával, a különböző vallásfelekezetek közötti atyafiságos szeretetről tartott remek egyházi beszédjét superintendens s kir. tanácsos Nagy Péter ő mlgának meghallgatván, déltűn 3 órakor gr. Kún Farkassal Zaizonra indulánk, s a következő uton másfélóra alatt oda jutánk. Zaizon a csanóg magyarok s oláhok lakta hétfaluk egyike, jobbra Tatrang, balra Pütkerecz faluk szomszédságában, egy eltakart völgyben, a Bodza vize s a bodzai szorosra vezető út hasítja keresztül. Házai száma mintegy 200.

Mihelyt a folyó jobb partján a faluba érsz, ily egyszerű helységben szokatlan civilisatio jeleire bukksanz. Izléssel készült nyári lakok, emeletes nagy vendéglő, kereskedő bódék, ételmi szerekkel ellátott piac.

Lovainkat a vendéglőben elhelyezvén, az ásványos források megtekintése végett átkeltünk a csinos gyalog-hídon, a patak balpartjára. Meglepett a párkszeri regényes környezet.

Nyugatról egy száz öl magasságu, szinte meredek, sok nemű vadon fákkal, bokrokkal s közikebe tiltetett fenyő fiatalokkal zöldellő, itt ott kioskokkal, védfalakkal, lépcsőzetekkel tarkított hegy; a hegy s patak közti téren, oszloptos fedezés alatt az ivó gyógyforrás, ehez közel az ivócsarnok, a gőzzel melegített fürdő, zenészek számára rendezve táncszertem, kávéház, fagyfalda, különféle előfakkal szegélyezett, kényelmes ülőhelyekkel ellátott több águ sétányok. Kedves menhelye ez a vendégeknek; reggel az úde léget élvezendők, délután a rekenő nap heve ellen, a hegy árnya által magokat biztosítandók, minden izléssel van berendezve, a szemlélt a külföldi fürdőkre emlékezteti. Óhajtható volna, hogy hazánk bár jelesebb fürdő helyei, ily csint, tisztaságot s izlést mutathatnának fel. Kár, hogy a park nem lehet tágasabb, s a sétálás, ha több a vendég, szabadabb. Tavalyi ide nyen kétszáz vendég-család — többnyire oláhországi s brassói — fordult meg itten, s ezen számmal bővön meg voltak elégedve. Az idén, ottlétünkig, alig a hatvan haladta meg.

Azonban egy nehéz gyanu átka nyomja a zaizoni vizet. E miatt használata korlátozottabb mint tán megérdemelné. Midőn ezelőtt mintegy 30 évekkel a fürdőintézet megnyitattott, s egy kis fűzetkében a viz alkatrészei s gyógyhatása közhírre téte-tett, egyik forrás t. i. a Ferdinánd, oly, minden európai ilyenmű vizeket tulszárnyaló Jod tartalmu-nak híreszteltetett — egy font vízben 1, 9 szemer — miszerint az orvosokban gyanu ébresztett föl, valjon az analysisbe nem esuszott-e be tévedés? valjon a brassói közönség birtokában levő s ugyan brassói vegyészek — Greissing s Schnell — által történt elemzésében nem szerepelt-e részrehajlás, hogy ne mondjam nyegleség?

Ebből eredt a bizalmatlanság; mert melyik orvos rendel betegének oly szert, mely meghamisítás gyanujában áll?

Ehez járul a bécsi orvosoknak, jelesen egyik tekintélyének Dr Seegennek a fennemlített analysisről véleménye. Nach dieser analyse — ugymond — übertrifft die Ferdinands-Quelle bei weitem alle früher genannten Quellen an Jod-gehalt. Die Jodmenge ist im Vergleiche zu allen bekannten Jodquellen so überraschend gross das wohl der Wunsch gerechtfertigt erscheint, es möchte nochmals die Jodbestimmung nach den neuesten wissenschaftlichen Methode vorgenommen werden. Von welcher Bedeutung die Methode bei dieser Bestimmung ist, hat Pettenkofer bewiesen, während frühere Analytiker in 16. uncen der Adelheids-Quelle 0, 7 und 0, 9 Jodnatrium fanden, war das Resultat seiner Analyse 0, 2. Továbbá brassói orvos Fabriczius — mint állítja saját tapasztalata után — ezen víznek adagját 3—4, sőt némely esetekben 10—12, félmeszelyes pohárra teszi. Dr. Seegennek feltűnik ezen nagy adag is, s ez által nem látja bebizonyítotttnak — azaz kétségbe hozza — a fenn jegyzett rendkívüli jod-tartalmat.

Ily körülmények merülvén fel, minden el nem fogult orvosnak egyhangú véleménye s óhaj-tása az, hogy a zaizoni Ferdinánd-forrás, idegen, részrehajlás gyanujától ment, a fejlettebb vegyészeti szabályaiban avatott, pesti vagy bécsi vegyészektől új vizsgálás s vegybontás alá vétessék.

Szükséges ez mind a szenvedő emberiség, mind a birtokos brassói közönség érdekében; mert ha a jod-tartalom, bár kisebb mértékben is, hitelesen constátáltatik, Zaizonnak hitele megszilárdul, s mind a fürdőintézet számosabb látogatókra, mind vize elhordás által kelendősegre számíthat.

En a szóban forgó forrás vizét kóstoltam, sőt belőle egy egész poharat megittam. Számize kén izen kívül egyebet benne megkülönböztetni nem tudott s ezt szagló szervem is ugy találta, megjegyzendő, hogy ezen alkatrészről a megjelent analysis hallgat.

A főforrástól a patak mentén fölfelé menve, elértük a második ásvány-forrást is; ebből mély-sége miatt szivattyu segédelmével lehet vizhez jutni. Ennek vizén a vastartalom elvitáztatlan. Van félóránnyira ettől még egy vasas lobogó is. Ezt megtekinteni időnk nem volt. A főforrással szemben, a patak jobbpartján, van Zaizonban egy hideg vizintézet is, minden kellekekkel ellátva.

Ily benyomások s gondolatok közt hagyók el Zaizont, s a tatrági fogadó mellett, a brassói útról jobbra kitérvén, részint mezei, részint az útféle fogadón túl, kövezett utakon, Hermányon, Borsfalván keresztül, estéli féltíz órára szerencsésen visszaértem Előpatakára.

Előpatakát illetőleg, előbbi levelemben egyet kifeletem, azt t. i., hogy a közelebbi években az előpataki víz is haszonbérbe adatott, s a haszonbérli fizet azért a birtokosoknak évenként 600 o. é. frtot, mire nézve ki ezen vízzel élni kíván, minden időben arra szert tehet.

Hahogy tehát t. barátom, betegeid számára hozatni akarsz, ily című levélre „az előpataki ásványvíz haszonbérliének S. Szentgyörgyön”, hár mikor s mennyit tetszik, küldenek. 50 új üvegekbe töltött, bepecsételt kupás czilinder ára — loco Előpataka — 6 frt o. é. A láda s Brassóba szállítása 1 frt 50 kr. Bármely brassói kereskedő bizottmányban azt elfogadja s biztos alkalommal rendeltetése helyére szállítja. Ha üveget küldesz, azt 2 krért megtöltik s pecséttel ellátják.

Isten veled t. barátom. Közelebbi leveletem K. Jakabfalváról veendő.

Dr. Lészay Dániel.

A málnási gyógyfürdő két istenisztelet.

Málnás, aug. 1. 1867.

T. szerk. úr! Midőn egyfelől igénytelen so-raimban közökhajtasát fejezem ki mindazoknak, kik az isteniszteletekben részt vettek, másfelől evvel kapcsolatban a gyógyfürdőről, ennek helyiségéről és kezelése módjáról is észszerűnek és szükségesnek látom elmondani nézeteimet.

Az isteniszteletek egyike jul. 21-kén d. e., a másik pedig 28-kán történt meglehetősen számu közönség előtt, kik, habár vallásra nézve különféle hitfelekezetekhez tartoztak, de azért buzgóságra nézve egyek voltak. A vallásos rendes éneklés után, a történetesen idejövő diákok közül Sz—y, egy alkalmasszerű imával igyekezett meglepni a hallgatókat.

Mióta a málnási fürdő fennáll, ily ünnepély nem történt többször soha, de történhetik, ha a fürdő tulajdonosa a fürdő helyiségét, a mostani természetes pongyolaságából kivéve, alkalmassá teszi arra, hogy azt minél több vendég látogassa, s hogy a ki ide jő, talájon időtöltést, szórakozást, a minek most hire sines. A fürdő helyisége a mostani állapotában — minthogy posványos és büszkődött, s e mellett még erdők is környezik — hasonlít az „isten-verte-hegy”-hez, s még inkább a Zsodoma és Gomora környékéhez. Minden oly levert, oly bús, mindenütt csak a roppant elhagyatottság és egyhangúság látható. S mindezek dacára mégis a természet barátnak, ez a hely, sok tekintetben érdekes, mert itt a természet csodájának nem egy példányára találhatni. Már első tekintetre észrevehető a roppant kén- és szénzag, mely különösen reggel az ember orrát basítja; továbbá pedig a domb-torlaszok, melyek imitt-amott láthatók, és a földalatti zúgás, melyre, nagybörbész, az egész helyiségben rátalálhatni, s más számos ilyen jelek, mind igen érdekes természeti jelenségek. A természet barátnak tehát e hely nem unalmas, de a köznépre nézve az; s ha néha-néha merül fel valamely nemes (időtöltő) esemény, mint — teszem — az említett vallásos ünnepélyek is, ezek oly ritkák, mint a fekete hattyúk.

Az élelmezés valamint ez előtt, ugy most is more patrio megy; így tehát a málnási fürdőre bárki is csak akkor mehet, ha viszen hazulról egyetmást, mit ott helyben megfőzzön. A kosháznak hire sines, pedig legalább egy bódéra szükség volna.

A lakházak száma három, mintegy 12 szobával. A vendégszobák napi díja, tüzöl ággal boggal 50 kr, az aljban levők 60 kr o. é., mely magára véve, ha egyoldalulag vesszük a dolgot, nem sok, de sok akkor, ha tekintetbe vesszük másfelől azoknak tulságos szimplaságát, sok akkor, ha vizsgáljuk a szobákban levő fa-bütorokat, ha csakugyan „bütorok”-nak nevezhetők. Ez tény; tehát a fürdő helyisége a roppant pongyolasága és elhagyatottsága miatt, a magasabb fürdői igényeknek teljességgel nem felel meg, annyival inkább, mert „törvény által szentesített szabálya sines; a melynek elmaradni nem szabad, és előbb-utóbb létesülnie kell.”

Végre, a fürdőről, mint fő-főtényezőről, akarok szólni.

A víz szennyes, barna színű; vegytani alkatrészei közt túlnyomó, és előre felismerhető, (a szén- és kénsavany (acidum sulphuricum et acid. carbonicum). Ize — a benne levő savnál fogva — gyenge sós; az ember, ha belémeget, gyenge csipős érzés vonul át testén, de ez csak az első fürdésnél érezhető; melege a víznek közepes; folytonosan buzog, a miért a köznép „bugyogós”-nak nevezi; a buzgása korántsem a forrásért van, hanem a benne levő sörészkek okozzák.

A fürdő két osztályra van osztva: egyikben a nők, a másikban a férfiak fürdőnek naponként 2—3 szor, egyszeri fürdés díja 5 kr o. é.

A víz gyógyhatásának elég jelét mutatta, s mutatja ma is. A tapasztalás azt mutatja, hogy leginkább a hűléses, közsvényes bajokban legrészebb, mely tulajdonságánál fogva — a mostani

silány kezelés mellett is — mind inkább-inkább kezd előtérbe nyomulni, s valóban meg is érdemli, hogy az Erdélyben levő híres ásványos vizek közt illő helyét valahára elfoglalja.

A vizet ez előtt (ki tudja mikor?) elemezték, de ez most csak, mint történeti dolog, érdemel említést; korszerűbb elemzését kellene a tudományos világ eleibe bocsátani. Azokat a pontokat, melyeket Gergelyfiék alkottak, ide írom. Ugyanis ajánlják a következő bajokban:

1) Idült, kínzó és minden orvosi szerrel daczólfó fejfájalmakban, szaggató csontfájalmak és zsongorodásokban, ha t. i. ezek közsvényből és csúzból eredtek.

2) A nőknek némely bajaiban, u. m. a belső ivarszerveknek vérdús és túltengett állapotában.

3) Az idült kiütegekben, u. m. csömör, izzag, reosethen, és lábszár fekélyeknél.

4) Némely ideg-kórbán, mint görcsök, vidtánc és szélhűdéseknél.

Ezzel még csak annyit említek meg, hogy a málnási fürdőtől nincs felette messze a torjai timsó- és kénbarlang, melynek martalékául már számtalan ember esett; a barlang közelében van az ódon Bályányosvár, és a legnagyobb ritkaságunk, a Szent-Anna tava, melyek a természet barátnak igen becsesek, méltók, hogy emlékek fel-fel-újittassék olykor-olykor a hazai lapokban.

E helyek látásával ösmertkörtünk szélesedik, értelmünk világosodik, fogalmunk tisztul és így emlékezetesek lesznek előttem örökké, valamint másfelől a málnási fürdő helyisége is az, s habár maga a fürdő és helyisége silányul is van kezelve, még azért eljőhet az idő, midőn külső, mind belsőre nézve versenyhez a nevezetesebb fürdőkkel, annyival inkább hogy ezt meg is érdemli. Adja Isten, hogy ez a berendezése minél előbb történjék meg, hogy különösen a székely népnek szolgáljon egy olcsó, de kedves mulató helyül sok időig!

Albertfi János,
unitár. theolog.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A jól értesült „France” hírei szerint Napoleon császár és Eugenia császárné szoros incognitóban fognak utazni, azért minden ünnepélyes fogadtatás elmarad útközben. A külügy-minisztérium minden németországi követséghez megküldte ez értelemben az utasításokat. Metternich herceg már elhagyta Páris s jelenleg Johannsbergben időzik, honnan azonban még a francia császári pár megérkezése előtt Salzburgba fog menni. Beust báró szintén jelen lesz Salzburgban az egész ottmaradás alatt.

Azt is felemlíti a „France”, hogy visszamehet találkozni fog Napoleon császár Baden-Badenben Vilmos porosz királlyal, ki most a ragatzi fürdőt használja Svájcban. Ezzel ellenkezőleg a „Franz. Corresp.” úgy értesül, hogy e találkozás, amár igen befolyásos diplomaták fáradoztak annak létrehozásában, végképp elmarad. A „Nordd. Allg. Ztg.” e tekintetben nem bír hiteles információkkal, de a találkozást természetes viszonzásnak tekintén azon vendégismeretért, melyben Vilmos királyt Páris részesíté.

A félhivatalos „La Presse” hosszabb cikkben foglalkozik a salzburgi látogatás politikai horderejével, s úgy vélekedik, hogy Ausztriának csak a francia szövetség s a teljes elszigeteltség között lehet választása. A szövetség gyakorlati alkalmazása csak akkor fogna fogantatni a vétetni az említett lap szerint, ha Európa oly események színhe-lyévé válnék, melyek következményeikben súlyosabbak lennének az 1866-diki eseményeknél. „Szükséges-e közelebből meghatározni ezen eseményeket, mely Ausztria hatalmi állását, lételet és függetlenségét fenyegetné? Akármint ürügyet használnak is fel, bizonyára nem fogják kérdezni, ha valjón szabad-e előőrseiket Bajorországra, vagy éppen Bécs határáig tolni előre? Valjón közbülső maradjon Ausztria ily eshetőséggel szemben akkor is, ha öngyilkosságot fognak neki tanácsolni?”

Nem szükséges a salzburgi látogatásnak személyes és meghatározó jelleméből semmit levonnunk. De azoknak, kik bennünket kérdeznek, valjón ezen látogatás alatt francia-osztrák szövetség fog-e kötöttni, azt felelnök, hogy nekünk e szövetség a dolgok hatalma által már megteremtve látszik, és hogy az események azt még csak megpecsételhetik.

A párisi félhivatalos lapot, mely bizonyosan nem saját felelősségére, hanem felsőbb utasítás folytán plaidiroz a francia-osztrák szövetség mellett, a vidéki félhivatalos sajtó is ügyeszkiz támogatni teljes erejéből. A vidéki félhivatalos inspiráció röviden a következőkben foglalható össze: Oroszországnak kettős célja s nagyravágása odairányul, hogy a Fekete-tenger s a Dunávély felett uralkodjék. Franciaországnak épp ugy érdekében fekszik, mint Angliának Oroszországot meggátolni, hogy Oroszországi a Fekete-tengeren át a Közép-tengerre nyomuljon. Ausztriának nem kevésbé kell gondosan öröködni a Duna völgye felett, nehogy egyfelől az orosz panszlavizmus, másfelől a porosz pangermanizmus agyon nyomják, Angliának szintén érdekében áll Ausztria és Franciaország közreműködése, hogy Porosz- és Oroszország ellen egyen-

súlyt tarthassanak; mert Anglia legkevésbé kívánhatja, hogy Franciaországot Poroszország, Ausztriát pedig Oroszország supremálja.

NÉMETORSZÁG. Az „Augsb. Allg. Ztg.”-ban egy délnémet hang, csatlakozva egy Lyonban lakó osztrák cikkíró nézetéhez, ki ugyanazon lapban minap a francia osztrák szövetség ellen nyilatkozott, — az észak-német testvérekhez fordul s inti őket a porosz orosz szövetség ellen. E cikkíró német s német szempontból itéli meg a dolgot; ezt szükségesnek tartjuk kiemelni, midőn ezek főmozzanatait ismertetjük. Tökéletesen egyetértünk, ugymond, a lyoni osztrákkal abban, hogy Ausztriának szövetsége Franciaországgal, Ausztriára és Németországra üdvözo nem lehet. A (német) nemzet valószínű vesztesége sokkal nagyobb mint a lehető nyereség.

De létezik közelfekvő, valószínűleg már be is állt esély, mely az Ausztria és Franciaország közötti szövetséget még akkor is létrehozna, ha a Tuillériákban nem Napoleon vinné többé az uralkodást. Ezen esély: az Ausztria ellen keleten, Galiciában és déli Németországban irányított oroszporosz szövetség. Ha e szövetség jelenleg már ki van csinálva, mit sok politikus tényül tekint, akkor a francia-osztrák szövetség elkerülhetlen. Poroszország az oroszért, Ausztria a francziáért egyaránt kaparná ki a tüzből a gesztenyét, ezalatt pedig a német nép mivelődése és jóléte megrontatik.

Oroszország a keleti kérdést mozgásba nem hozhatja, ha nem bírja Poroszország szövetségét. Poroszországnak kezében áll az összeköttözést elhárítani, mely minden boszuvágy dacára is egyedül bírhatná rá Ausztriát, hogy a béke és nyugalom szükségét mellőzve, Franciaországgal egyetemben védje magát az orosz és a porosz ellen. Ki az oroszporosz szövetség ellen működik, meghusítja az osztrák-francia fegyver szövetségét. De valjón a porosz sajtó működik-e eléggé ez értelemben? Fölhagytak-e a Dunafejedelemségekben a porosz áskálódásokkal Ausztria ellen; meg fogják-e akadályozni, hogy Görögország háborút ne izenjen a törököknek; Werther sürgönye adott-e kezességet arról, hogy 1867-ben is nem az a szellem uralkodik Poroszországban, mely 1866-ban a Klapka-legiót porosz földön szervezte; eléggé érzik és érvényesítik-e északi Németországban, hogy maga Poroszország jövődjét a Moszkvában szított panszlavizmus némsokára kelet felől súlyosabban fogja fenyegetni, mint jelenleg nyugatról Franciaországnak. Mondjatok anathemat — így végzi be — az oroszszali szövetségre.

OROSZORSZÁG. A lengyel határról írják az augsburgi újságnak: A vita Sz.-Pétervár és Róma között, a mint látszik, befejezéséhez közel, habár nem is kecsgetet oly kimenetellel, mint a sz.-szék hihetőleg kívánta. Mindenik orosz párt, az ó-orosz és a haladó párt rég meg voltak az iránt győződve, hogy Lengyelország csak akkor lesz nyugodt és csak akkor fog teljesen leigáztatni, ha a clerus hatalma meg lesz törve, és az orosz kormánypálcza alatt levő kath. egyház a Vatikántól lehetőleg függetlenítettik. E célból valamennyi kath. egyház a mohilevi érsekségnek rendeltetik alá és a varsói érsekség elbőrölletik. A clerusnak meg lesz tiltva, egyenes összeköttetésben állni Rómával, és az összes egyházi ügy a mohilevi érsek kezében lesz központosítva; ki csak a sz.-pétervári miniszter jóváhagyása mellett közlekedhetik Rómával. A városi papi akadémiának Sz.-Pétervárra való áthelyezése csak idő kérdése.

KÜLÖNFÉLÉK.

== Kolozsmegye központi bizottmánya az új követválasztás tárgyában tegnapelőtt ismét gyűlést tartott, s mert az eddigi elnök, báró Vinczési Zsigmond, körülményei miatt visszalép, a választás keresztülvitelével gr. Kornis Albert bízott meg.

== Főtisztjeink fizetése már a magyarországi rendszer szerint szabályoztatott; minden egyéb járandóság megszüntetésével következőleg van felemelve: 3,500 frt illeti a kolozs-, doboka-, torda-, alsó-fehér-, b.-szolnok- és hunyadmegyei főispánokat s háromszéki és udvarhelyszéki főkirálybíró; a többieké 2,500 frtban van megállapítva. Ez is reménylentünk engedi, hogy mielőbb tényleg is Magyarországra leszünk, s valahára kivergődünk a Schmerling-féle iszapból. Az azonban feltűnő előttünk, hogy a nagyobb hatóságaink közé tartozó Csik- és Maroszsék főnökeinek fizetése hogyan esik egy cathegóriába Fogarasvidék vagy Aranyosszékkel?

== Tegnap két izben verte fel a vészharang városunkat. Reggel a kül-magyarutczában égett el egy pajta, délfel a Széchenyi-téren hamvadt el egy ház.

== Szebenben — mint onnan írják — hire jár egy erős hadsereg erdélyben összpontosításának, s ezzel összeköttetésben hiszik lenni b. Ramming altábornagy f. hó 6-káni Bruckba utazását.

== Brassóban e hó 5-kén kiűtött a marhavész; miért a szarvasmarhakkal forgalom e városra nézt megszünttetett, s a marhavásárok tartása az egész környéken betiltatott.

== Miniszteri rendelet következtében a királyi kormánysszék keblében jelenleg egy bizottmány ülés, a melynek feladata: javaslatot ké-

sítani a még hátralevő földterhmentesítési munkálatok gyorsabb bevégezése iránt.

== A helybeli jogakademia mellé szükségelt három különbözö államvizsgálati bizottmány megalakittatott.

== A „Gazetta Tr.” tagadja, mintha Lugoson és vidéken magyar és német elleni felkelésre izgató proclamatiók szórattak volna szét. Kültöttek nevezik ez egész hirt. Ugy legyen.

== Küküllőmegye deputatiót küld a kir. biztoshoz, mely folyó hó 17-e táján fogna városunkba érkezni. A küldöttség vezetője maga a főispán.

== Maros-Vásárhely városa e hó 10-én választá meg képviselő testületét.

== Dézsöl f. hó 9-ről írták, hogy a város a képviselő testület megválasztásán már túl van, s következik a tisztujítás; melyre borusan tekint az intelligencia, miután a főhadnagyságra oly egyén kezd nagy pártot nyerni, mit sem kimélő izgatások által, ki az absolut rendszer alatt es. k. írnok, a provisorium alatt pedig B.-Szolnokmegye alispánja volt, s felni lehet, hogy ez állásra méltó Róth Pál esik. — Irják továbbá, hogy Dézs is 4,000 frt segélypénzt kér a kormánytól. — Legújabb, 13-ról kelt tudósítás szerint, a tisztikar folyó hó 12-kén meg is alakult, s a főhadnagy ugyan a volt prov. alispán, Miller Adolf lett; rendőrtanácsos Dada Elek; allod. referens Szász Antal; törvényszéki tanácsosok Nagy Károly, Vékony Ferenc és Biró Elek. Főjegyző Miklós József; aljegyző Csákány Dániel; ügyvéd Fodor Antal; szolgabíró Szarvadi Farkas; erdősz Verbai Ferenc. — Ennyit előlegesen, jövő számunkban többet.

== Adóhátralevők hiányáról mi sem panaszkodhatunk, hanem mégis borzadalmas tisztelettel kell tekintenünk Csongrádmegyére, melynek csak egyik, igaz jókora városa, H.-M.-Vásárhely egyedül 260,000 forintig vitte fel.

== Pár román lap erősen bizonyítja, hogy az egész orosz emissarius-féle historia, különösen nálunk, pusztá mese; s ha állításait el nem hiszszük, még zokon is veszik. Kár, hogy ez egyszer legalább nincs igazuk.

== A gödöllői kastélyban a munkálatok már legnagyobb részben be vannak fejezve, és pedig úgy, hogy ő Felsőgök lakosztálya már néhány nap mulva, a királyi gyermekeké pedig, valamint az udvari kisérété, legkésőbbben két hét mulva teljesen be lesznek rendezve és felszerelve.

== Pesten meglehetősen sensatiót költött egy igen szép s híres búvésznő, a bájos Helene Faure megérkezett. Jósolgták, hogy szép szemével még nagyobb diadalt arat, mint búvészetével. Hir szerint minket is méltóknak találna elbűbájolni.

== A katonai erősitések Horvátországban kezdetüket vették; így nyert közelebből Diakovár 200 katonát.

== Az Ausztria és Olaszország közti szerződés a napokban iratott alá.

== Schuselka, mint a „Mähr. Corr.” állítja, orosz főkonsullá neveztetett ki Ausztria részére.

== Az államadósságok ügyében a „P. L.” Bécsből azon hirt hozza, hogy Becke úr oly javaslat elömlunkálataival foglalkozik, melynek az volna célja, hogy az összes ausztriai államadósság egységes kamatlábra állittassék, s a kamat adósság járadék adóssággá változtassák át. A „P. L.” hozzáteszi, hogy e hir oly körükből való, melyek üzleti tekintetben a pénzügyminiszterhez közel állanak.

== A herceg Eszterházy [képtárt egy francia társaság vette meg 1.800.000 frtért.

== Prágában, mint az új „Presse”-nek írják, az orosz nyelv iránti lelkesülés kissé csökken. Vidéken — ugymond — még mindig nagyban üzenek az orosz agitatók, de Prágában, a fővárosban, nem akar az gyökeret verni. Lehet, belátták, mily megfontolatlan lépés volt tőlük eddig is az oroszszal kacérkodni, s most ismét visszatérnek a jó utra. Ez alkalommal a bécsi lap egy érdekes eseményt beszél el. Egyik prágai egylet felhívást kapott az ugyan olynemű moszkvai egylettől, hogy egyleti nyelvül az orosz nyelvet hozza be. Az egyleti bizottmány tagjai fiatal emberek lévén, nem tudták elhatározni, mit tegyenek a felhívó levéllel s tanácsért elmentek a nemzet egyik coryphaeusához, ismeretes országgyűlési követh. „Ezen embereknek felelnetek sem kell — szól a tanácsadó — tulságos, a mit töletek követelnek. Midőn a németek germanisálni akarnak, csak azon céljuk van, a nyelvvel megismertetni benneteket, otthon hagynak beszélni ugy, a mint kívántok. De ezek itt többit követelnek, ezek megtagadják az anyai nyelv használatát tüzhelyeiteknel is. Ily szándék nem érdemes feleletre.” Megjegyzendő, hogy ezen úr, ki eme tanácsot adta, maga is a moszkvai bucsusok közt volt.

* Arádmegye első alispánja egy körlevelet intézett az illető megyei tisztviselőkhez, melyben felszólítja őket a következőkre: 1) Megjelölni községek és puszták szerint a lakosok számát, vallásuk és nemzetiségük szerint. 2) Kinyomozni a lehetőségig, hogy a lakosok között hányan tudnak jelenleg írni és olvasni. 3) Az iskolába járható vagy iskola köteles mindkét nembeli gyermekek számát. 4) Az iskolába járható közlül hányan részesülnek tetteg az oktatásban. 5) Mitől iskolák vannak a községben. 6) Mit és hogyan tanítanak

az iskolákban. 7) Hány tanító van, és a tanító minő iskolákat végzett. 8) Ki a közvetlen felügyelője az iskolának. 9) Mennyire megy a tanító évi fizetése, és kitől nyeri azt. 10) Minő intézkedés szükséges a tanítókat az oktatás minél célszerűbb és kiterjedtebb eszközölésére végett.

— Hirdetés a városi képviselőség megválasztása iránt. A f. évi július 24-ről 18. szám alatt közrebozsított választási szabályok és hirdetményre való utalás mellett a 127 tagú városi képviselőség választása idejére, s e körüli eljárásra nézve ezennel tudtul adatik a t. cz. választóknak: 1) Hogy a választásra nem kijelölés-képességű, hanem csak a választók könnyebb öntájkékozása végett a kijelölő bizottság egy példány-ívet bocsát közre a kézbesít minden választónak, mely csak példányul van kibocsátva. A választók azonban akár ez íven üresen hagyott rovatokat tetszésük szerint kitöltik, a nyomtatott nevekből kihúzával, a melyiket nekik tetszik, akár pedig egészen más ívet adnak be. — Figyelmeztetnek azonban az illetők, hogy a 127 névvel többet tartalmazó választóívek érvénytelenek. 2) E választás a f. évi aug. 17- és 18-ik napjaira, azaz a legközelebbi szombatira és vasárnapra van kitűzve; kezdődik reggeli 9 órakor pontban, tart déli 12 óráig, és délután 3 óráig estvéli 6 óráig; másnap hasonlóan folytatatik s esti 6 órakor beárattik. A választás megnyílásával egyszermind aug. 17-én reggeli 9 órakor választási gyűlés tartatik a szavazatszedő bizottság megszaporitása iránt, s ennek befejeztével a választás kezdetét veszi és folytatatik a fennírt két napon. E választás és egyszermind gyűlés helye a tanácsház községi terme. A Kolozsvár városi kijelölő bizottság üléséből. Kolozsvárt, 1867 augusztus 10-kén. Hajós János, választási elnök. Tamási Sándor, kijelölő bizottsági jegyző.

* Békésmegye egyik városában tantügyi választmány alakult világiakból, melynek elnöke az

szeszkes népművelést vezetni, a papságra csupán a vallás tanítását bízván.

— Miksa császár holteste nem sokára Ausztriában lesz. Juarez, mint Mexikóból írják, a porosz követnek adta át, ki az osztrák küldöttségnek át fogja szolgáltatni.

— Világstatistika. A legújabb statistika szerint ki van számítva, hogy a föld lakossága 1,200 millióról 1,300-ra emelkedik. A halottak száma kerek számban évenként 2 millió, naponként 87,000, óránként 3,600, és percenként 60, úgy, hogy minden másodperc egy-egy lelket visz örökéletbe. — Másrészt ellenben a születés számossága, mint az enyészet, mert míg egy perc alatt 60 lélek húny el, ugyanazon idő alatt 70 új lélek ölt testet. A föld népessége tehát percenként 10, óránként 600, naponként 14,400, havonként 432,000 és évenként 157,680,000 emberrel szaporodik.

— A „Hazánk és Külföld“ érdekes közleményt ígér, Berenczey Lászlónak, a világtutató nevezetesen egykori erdélyi menekültnek életírását s memóriái nevezetesen részét. Berenczey most a székely földön van, távolléte alatt igen összevagdott birtokviszonyait rendezendő. Azok, kik e birtok terhei által érdekelve vannak, tekintetbe venni kötelesek volnának a számúzórt nehezített nagy sorscsapásokat, s a hazafiság követeli, hogy a viszálytérnek engedjenek időt magát rendbeszedni.

— (Necrolog.) Királyi bányanagy zilahi Polgári Imre, és neje Bukovay Emilia, gyermekeik: Teréz, Jenő, testvér bátyok Polgári Lajos és sógoruk nyugalmazott tanácsos dr. Salamon József és többi rokonok nevében, mely fájdalommal jelenik fioknak V-ik osztálybeli tanuló zilahi Polgári Gyulának tudósorvadás következtében, folyó hó 11-kén este, 16 éves korában történt elhunytát. Az elhunytban egy nagy reményekre jogosított ifjú élet lett semmivé. Földi része, kedden aug. 13. d. u. 5 órakor, a megszorodott szülők belső-magyar-utcai 434. sz. alatti szállásáról, egy rövid ima után kísértették a köztemetőbe. Kolozsvárt, aug. 1867.

— Felvilágosítás és védelem. A „Korunk“ 74. sz. alatti tárcza cikkben ezen czim alatt „Egy adat Petőfi sorsához“ a többiek között ez áll: „Egy délután a majdnem szemközti lakó postamester jött kisdél körül, kinek érzelmevel mamám oda menet rögtön megismertetett és óvatosságra intett. Tudván pedig azt, hogy a segesvári csatában elhulltat az egyen takarítá el, mint osztrák érzelmű kezdődött hozzá szavaimat inténi s a többi közt megkérde, ha valjon ilyen kinézést egyént nem takarított-e el? Midőn a leírt alkotását s kinézetét ő a rajta levő ruházatja leírásával valódiságról bizonyossá tőn, igen, úgy mond, a nagy halom alatt fekszik; többen, de különösen az rimádkodott összetett kézzel életért, midőn a földöt reájok hanyattam, úgy mond, „élek még, ne temessenek elevenen“; de ki ügyelt volna, eltemettem a rebelleket. Petőfi volt a leírt egyen, kit a postamester elevenen eltemetett.“ Mintán jelenleg — 1851 óta — postamester én alólirt vagyok, nehogy a borzasztó tettel — ha igaz? — csekély személyem gyanúsíttassék és terheltessek, önszemélyem iránti kötelességnek tartom nyilvánítani, hogy én abban az időben postamester nem voltam, sem a csatában elesetek eltakarításával meg nem bíztam, hogy mily érzelmű voltam és vagyok, bátran hivatkozom a környékben lakó gróf és nemes birtokos magyar urakra, s bízom, hogy érzelmeim miatt megsegéyleni nem fogok. Kelt Segesvárt, július 16-dikán, 1867. Alezi József, postamester.

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverés. A Szamosújvár városa tulajdonához tartozó belső javadalmak, szeszkesit-árulhatási joggal, jelen év novemberétől kezdve 3 évre haszonbérbe, szept. 3-dik és következő napjain. — Kolozs-megye törvényszékénél: Janka Lajos faragói birtoka aug. 29. oct. 29. — Tordamegyében Felfaluban: Etzken Lajos fekvőségei aug. 21.

Árlejtés. Az erdélyi országos tébolyda számára szükséges kellékek tárgyában aug. 24-dikén, N-Szebenben. — A parajdi sóbányánál fuvarszolgálatokra szept. 9.

Nyomoztatnak: Nagy Máté, honvármegyei; Borbély Marcella, kolozsvári.

UJ POSTA.

— Candiano Erdélyből kiutasításáért a kormánynál elégtételért kereskedik. A bukaresti főconsul Eder kérdést intézett e tárgyban az erdélyi kir. biztoshoz, ki oda nyilatkozott, hogy Candiano-nál compromittáló iratok találtattak, s ez oka kiutasításának.

— Több lapnak azon híre ellenében, mintha Magyarországon nem vásároltak volna lovakat a porosz kormány részére, „Spiegel“ a leghitelesebb forrás után közli, hogy april—juniusig 3000-nél több lovat vettek erdélyi kereskedők porosz számá-ára. Egyéb adatok bizonyítják, miként a vételek még folyamatban vannak.

— Kopenhágából e hó 12-ről távirják: A francia vendégek ma ide érkeztek és roppant embertömeg által lelkesedéssel fogadtattak; a város tisztelőit lefogókkal van ékítve.

— A „Nord. Allg. Ztg.“ aug. 12-ről jelenti: hogy Napoleon császárnak a porosz királyi találkozása valószínűségben nyer; a találkozás a mai helyzetbe éppen beillenek, mely naponta békésebb jeleget ölt.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Aug. 14-kén: 5% Metaliques 100 frt 56.80. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 67.40. Kamat 60.—. 1860. Kölcsön 86.30. Bankrészevény 698.—. Hitelintézet részvény 200 frt 186.—. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 125.—. Ezüst 122.15. Cs. királyi arany 5.95.

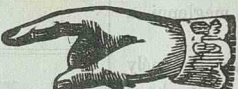
Augustus 10-én: Földtehermentesi kötvény. Magyarországi 69.—. Erdélyi 64.75.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(254)

Figyelmeztetésül!

(1—1)

Hogy a helybeli és vidéki t. cz. közönség hasonló áruk feldicsérése által félre ne vezeltessék, — tisztelettel jelentem, miszerint az alább elősorolandó cikkek valódi minőségében egyedül alábbirt raktáramban kaphatók.

Egyszersmint bátor vagyok a t. cz. közönséget arra figyelmessé tenni, miszerint raktáramban találtató cikkekről árjegyzékemet ezen lap folyó számaival folytatandom.

CSAPÓ SÁNDOR.

Főraktár: Kolozsvárt, bel-monostorutca, 192. szám.

Fiókraktár: Kolozsvárt, főter b. Radák-ház, 452. szám.

Téglázó rezek.

1 darab téglázó rez, közönséges	0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. sz.
80. 88. 95 kr. 1 ft. 1.25. 1.45. 1.65. 1.90. 2.20. 2.55. 2.85. 3.25. 3.75.	
1 darab téglázó rez, vastag oszlopzattal és kettős sróffal	4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12-ik sz.
1 ft. 90. 2.15. 2.40. 2.70. 3.15. 3.65. 4.— 4.35. 5.50.	
1 „ téglázó rez, félgömbölyű, s bőr fogantyúval	6. 7. 8. 9. 10-ik sz.
2 ft. 50. 2.85. 3.45. 4.— 5.—	
1 „ téglázó rez, szőre régi mintájú	1. 2-ös sz. új mintájú 1. 2-ös sz.
6 ft. 90. 8.10. 6 ft. 60. 7.85.	
1 „ téglázó rez, vasból bronzirozott	1. 2-ös sz. bronz. nélkül 1. 2-ös sz.
4 ft. 40. 5.— 4 ft. — 4.40.	
1 „ gyermek téglázó rez, vassal	1. 2. 3-as sz.
38. 50. 63 kr.	
1 font téglázó vas, öntött 11 kr. kovácsolt 16 kr.	

Gyertyatartók.

1 pár rez gyertyatartó sima	0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. sz.
75. 80 kr. 1 ft. 1.20. 1.30. 1.40. 1.65. 1.90. 2.25. 2.60. 3.10. 3.75. 4.60.	
1 pár rez gyertyatartó, ezüst mintájú	3. 4. 5. 6. 7. 8-ik sz.
1 ft. 50. 1.75. 2.— 2.40. 2.60. 2.90.	
1 darab rez gyertyatartó	0. 1. 2. 3. 4-ik sz.
32. 38. 58. 65. 73 kr.	
1 pár packfong asztali gyertyatartó préselt	6. 7. 8. 9. 10-ik sz.
1 ft. 60. 1.80. 2.— 2.40. 2.80.	
1 „ packfong asztali gyertyatartó, öntött	6. 7. 8. 9. 10-ik sz.
2 ft. 30. 2.80 3.— 3.30. 3.80.	
1 „ alpaca asztali gyertyatartó, préselt	6. 7. 8. 9. 10-ik sz.
1 ft. 70. 2.— 2.20. 2.50. 2.80.	
1 darab alpaca kézi gyertyatartó, préselt	1. 2. 3. 4-ik sz.
50. 60. 70. 80 kr.	
1 pár alpaca asztali gyertyatartó, öntött	6. 7. 8. 9. 10-ik sz.
3 ft. 20. 3.40. 4.— 4.80. 5.20.	
1 „ platirozott, két águ gyertyatartó	3. 4. 5-ik sz.
10 ft. 12.— 15.—	
1 „ chinaezüst, asztali gyertyatartó	6. 7. 8. 9. 10-ik sz.
8 ft. 10.— 12.— 14.— 16.—	
1 darab chinaezüst kézi gyertyatartó	3-ik sz.
3 ft.—	
1 „ öntöttvas kézi gyertyatartó	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9-ik sz.
30. 40. 50. 60. 70. 80 kr. 1 ft. 1.20. 1.50.	
1 pár öntöttvas asztali gyertyatartó	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8-ik sz.
1 ft. 60. 1.80. 2.— 2.20. 2.50. 3.— 3.60. 4.—	
1 „ öntöttvas ágazott gyertyatartó	2 águ 3 águ 4 águ
4 ft.— 8 ft.— 12 ft.—	

Kávé táczák.

1 darab fekete lagirozott tácza	6" 7" 8" 9" 10" 12"
22. 26. 32. 45. 55. 70 kr. 1 ft. 1.36. 2.— 2.40. 4.—	
1 darab festett, színes tácza	6" 7" 8" 9" 10" 12"
30. 40. 50. 60. 68. 90 kr. 1 ft. 25. 1.80. 2.20. 3.— 5.—	
1 darab finomabb festett tácza	12" 14" 16" 18" 20" 24"
1 ft. 50. 1.80. 2.20. 3.— 3.60. 6.—	
1 „ finomabb festésű tácza, tojásdad alakban	12" 14" 16" 18" 20" 24"
2 ft. — 2.50. 3.— 4.— 6.— 8.—	
1 „ gömbölyű pohártacza, fekete 12 kr., színezett 20 kr.	
1 „ hamvvevő tácza, fekete 18 kr., festett 25 kr.	

Kávé főző gépek.

1 darab kávé gép, fehér pléből	1. 2. 3. 4. 5. 6. 8. 10-ik sz.
63. 66. 75. 90 kr. 1 ft. 20. 1.30. 1.50. 1.80.	
1 „ kávé gép, sárgarézt pléből	1. 2. 3. 4. 5. 6. 8. 10-ik sz.
80. 95 kr. 1 ft. 10. 1.30. 1.50. 1.80. 2.30. 3.—	
1 „ porcellán kávé gép, rez felülettel	1. 2. 3. 4. 5. 6. 8. 10-ik sz.
1 ft. 20. 150. 2.— 2.30. 2.80. 3.20. 3.50 4.—	
1 „ felfordító kávé gép, sárga rez pléből	1. 2. 4. 6. 8-ik sz.
3 ft. 3.80. 4.50. 6.— 6.60.	
1 „ kávé gép „Nonplus ultra“	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8-ik sz.
5 ft. 6.— 7.50. 8.— 9.— 10.— 12.— 14.—	
1 „ pléb gyorsforraló	1. 2. 3. 4. 5. 6.
50. 60. 70. 80. 90 kr 1 ft.	

Orosz thea főzők (Samovar).

1 darab thea főző	6. 8. 10. 12. 16 20 csészére
11 ft. 50. 12.60. 15.— 18.— 24.— 30.—	
1 „ angol theas kanna, britania ércből	3 ft.— 4.— 5.— 6.— 8.—

Tej és feketekávé kannák.

1 darab kanna, alpaca ércből	2 ft.— 2.20. 2.80. 3.— 4.—
------------------------------	----------------------------

Tojás főzők.

1 darab gözzeli tojás főző	2. 3. 4. 6 tojásra
3 ft.— 4.— 5.— 6.—	

Pohár hordók.

1 darab pohár hordó tácza drótból	2. 4. 6 pohárra
50. 70. 90 kr.	
1 „ pohár tácza pléből, lagirozott	4. 6 pohárra
2 ft. 50. 3.50.	
1 „ „ „ ezüstölt	4. 6 pohárra
8 ft.— 12.—	

Kávé őrlők.

1 darab kávé őrlő	közönséges 1. 2. 3-ik sz. politirozott 1. 2. 3-ik sz.
85. 95 k. 1 ft. 10. 95 k. 1 ft. 10. 1.20.	
1 „ kávé őrlő öntött vasból	1. 2. 3. rézből uti 1-es sz.
3 ft. 10. 3.50. 4.— 1 ft. 30.—	

Thea szűrők.

1 darab thea szűrő, drótból	15. 20 kr.
1 „ „ „ rézből	25. 30 kr.
1 „ „ „ alpaca ércből	42. 50 kr.
1 „ „ „ chinai ezüstből	2 ft. 3.—

Vadász készletek.

1 darab lőfegyver egyes csővel	8.— 9.— 10 ft.
1 „ két csővű vadász puská közönséges	15 ft. 50. 16.50. 20.—
1 „ két csővű vadász puská finomabb	25.— 30.— 35 ft.—
1 „ két csővű vadász puská legfinomabb	40.— 50.— 60 ft.—
1 „ két csővű hátultöltő (Lefauchaux) puská	50.— 60.— egész 100 ftig.
1 „ szoba puská, hátul töltő	20.— 25.— 30 ft.
1 „ szoba pisztoly, hátul töltő	12.— és 15 ft.
1 pár egyes csővű pisztoly	3.— 4.— 5 ft.
1 „ két csővű pisztoly	6.— 8.— 10 ft.
1 darab zsebbeli 6 lövetű (Lefauchaux) Revolver,	12.— 15.— 18 ft.
1 „ hátul töltő (Lefauchaux) Revolver 6 lövésre	25.— 30.— 35.— 40 ft.
1 „ ugyan olyan 10 lövésre	40.— 50 ft.
1 „ revolver táská	1 ft. 80. 2.— 2.50.
1 „ puská szíj, zöld szőrből	85 kr. bőrből 90 kr.
1 „ puská szíj, hátul töltő fegyverekhez	1 ft. 40
1 „ puská tok bőrből, közönséges	4 ft. finomabb 7.— 8 ft.
1 „ vadász táská, különös jó készítményű közönséges	3 ft. 50. 4.— 5.— finomabb 5 ft. 50 6.— 6.60. 7.—
1 „ vadász táská nyúl oldalzsebbel,	6 ft. 60. finomabb 10.— és 12 ft.
1 „ kapszli tartó	45. 50. 70. 80. 90 kr. 1 ft.— kettős aljal 1 ft. 20. puskacsap felporozóval 1 ft. 50 kr.
1 „ lőpor töltény mérték	60 kr. 1 ft.
1 „ vadászpisztoly	25. 30 kr. rézből 30. 40 kr.
1 „ vadászkürt	4.— és 10 ft.
1 „ ivó pohár, bőrből	35. 40 kr. Britania ércből 3 részletbe szételvezhető 1 ft. 30 kr.
1 „ puská csap	10. 15 kr
1 „ puskavessző sróf	15. 18. 20. 25 kr.
1 „ fojtás leverő rez.	10. 15 kr.
1 „ puskapor szaru	1 ft. 20. 1.40. finomabb 1 ft. 80. legfinomabb 2 ft. 50 3.— 4.—
1 „ serét zacskó, egyes	18 kr. kettős 30 kr.
1 „ puskacsap srófóló	50. 80 kr. 1 ft.—
100 „ (Lefauchaux) Revolver töltény	5.— 5 ft. 50. 6.—
1 doboz (Lefauchaux) töltény kapszli	(250 db) 70 kr.
1 „ közönséges kapszli	(250 db) 20 kr.
1 „ finom, angol vízmentes kapszli	(250 db) 70 kr.
1 „ szoba pisztoly golyós töltény	(250 db) 2 ft. 25. 2.50.
1 „ szoba puská golyós töltény	(250 db) 3.— 4 ft.—
100 darab hátul töltő (Lefauchaux) puská töltény	16-os 2 ft. 50.
100 „ fojtás	10. 20. 25 kr.
1 „ fojtás kiverő vas	16-as 1 ft. 20.
1 „ töltő eszköz, hátultöltő fegyver töltények készítéséhez	1 ft. 40 kr.
1 db töltény húzó	65 kr. 1 db kapszli bétővő 1 ft. 40. 1 db töltény vágó olló 1 ft. 50. 1 db szeg fogó 65 kr.